La infància té dret a una vida lliure de violència!

written by Rosimara Silva Correia | 2 de January de 2023

Vaig conèixer el Club de Valents i Valentes al 2015, durant una xarrada impartida per la Dra. Elena Duque a Brasil. La principal idea que em va impactar va ser que **els xiquets i les xiquetes necessiten aprendre des de la primera infància a identificar els models violents perquè la violència no es torne atractiva**; és a dir, cal ridiculitzar les actituds violentes perquè la solidaritat, l'empatia, la seguretat, l'amistat siguen actituds valorades i considerades atractives. Això era!

Em va encantar saber que el llibre infantil "El Club dels Valents" explica la història d'un xiquet que solia resoldre els conflictes amb la força. En el transcurs de la història, un altre personatge forma un grup en què decideixen junts que ningú patirà cap tipus de violència. D'aquesta manera, la resta de nens se n'adonen que les interaccions en aquest grup d'amistats són millors que altres relacions basades en la violència. **Aquesta història lúdica desperta l'interés de la infància i destaca la importància de les bones amistats, explica formes de prevenció i permet iniciar el debat sobre la formació d'espectadors i espectadores davant de la violència**. Cal destacar que la formació d'espectadors i i espectadores o intervenció *bystander* consisteix en capacitar xiquets i xiquetes, joves i persones adultes perquè puguen

intervindre pacíficament en una situació violenta, amb la intenció de protegir a la víctima i influir en totes les persones presents en el context.

A més, vaig descobrir en els estudis que el Model Dialògic de Prevenció i Resolució de Conflictes és una actuació basada en evidències científiques i centrada en la prevenció de la violència, la principal eina del qual és el diàleg igualitari que implica tota la comunitat per a reflexionar sobre les causes i orígens dels conflictes i així desenvolupar conjuntament formes de prevenció. En altres paraules, aquest model implica la comunitat escolar i els membres de la família en la prevenció i la resolució de conflictes, a través del diàleg, creant espais on tothom puga parlar i, de fet, previndre i resoldre situacions de violència.

Tenint més coneixements i sabent que el Club de Valents i Valentes Violència Zero havia obtingut èxit en el context espanyol, vaig decidir implementar-lo amb el meu alumnat el curs 2016-2017 i realitzar la meua investigació doctoral sobre aquesta implementació.

La investigació es va realitzar en un centre d'educació infantil brasiler, on la violència estava present en el dia a dia a través d'interaccions basades en l'agressió per mitjà de paraules i/o accions, com ara: càstigs, exposició dels xiquets i xiquetes a la humiliació , actituds prejudicioses, interaccions permeades per l'abús de poder, agressions físiques i verbals entre l'alumnat, entre d'altres. L'escola on es va dur a terme la investigació està situada en un barri perifèric i molt pobre d'una ciutat de mida mitjana de l'Estat de São Paulo, Brasil. L'alumnat procedia majoritàriament de famílies negres pobres, algunes de les quals vivien en assentaments il·legals, amb escassa o cap escolarització i els treballs

de les quals eren informals i sense ingressos fixos.

Varem Iniciar la pràctica amb la lectura del llibre esmentat i amb la creació d'un panell a la paret de la sala amb avatars dels xiquets i xiquetes amb imatges de les seues cares vinculades a superherois i superheroïnes de la seua preferència. Tot l'alumnat és considerat valent i valerós i, a través del diàleg, es valora i es busca un comportament respectuós i no violent per part de tots els xiquets i xiquetes. D'aquesta manera, **aprenen a valorar el comportament igualitari i a rebutjar les conductes violentes**. Per a aconseguir-ho, es van celebrar rondes de conversa al final de cada dia, per tal d'identificar les accions valentes i les accions covards i debatre-les. Això afavoreix la socialització preventiva de la violència i l'establiment de bones amistats amb interaccions de qualitat. És a dir, **aprenen a recolzar a les víctimes** i a aïllar a qui té comportaments violents, perquè es replantegen les seues accions i comprenguen que les accions igualitàries donen lloc a un clima de respecte entre tots i totes.

El Club de Valents i Valentes Violència Zero va ser vist com un joc que diferencia les accions valentes de les covards, a més d'assenyalar les qualitats d'una bona amistat. **En comprendre que els qui els ataquen no són veritables amistats, van començar a triar amb qui i com viure i interactuar**. **Participar al Club de Valents i Valentes Violència Zero els va ajudar a posicionar-se en contra de la violència, tindre el valor de denunciar els i les qui són violents i violentes, comprendre i valorar a qui els tracta bé i no practicar la violència**.

Com a resultats principals de la recerca **vam poder observar la millora en la convivència respectuosa entre totes i tots a l'aula i vam tindre informacions de familiars d'un canvi**

de comportament també a casa.

Un exemple observat a l'escola va ser quan, al pati d'arena, una xiqueta demana participar en un joc en un balancí col·lectiu ocupat per sis xiquets d'una altra classe, i aquests li impedeixen participar i l'agredeixen verbalment ordenant-li que no es quede a prop del joc. En aquell moment, els xiquets i xiquetes que formaven part del Club de Valents i Valentes s'acosten i juntament amb la xiqueta s'agafen de la mà i diuen que tots els xiquets i xiquetes tenen dret a balancejar-se, perquè l'escola és per a totes i tots. Immediatament, el balancí es para i la xiqueta i els altres xiquets comencen a participar en el joc. A les cases, una situació il·lustrativa és el relat d'una mare: "després del Club de Valents i Valentes, el meu fill no cau en les provocacions del seu germà major; simplement es manté allunyat".

Avui sóc professora universitària i forme mestres de guarderia. El Club de Valents i Valentes Violència Zero i el Model Dialògic de Prevenció i Resolució de Conflictes són continguts que els ensenye, **perquè tots els infants tenen dret a una vida lliure de violència**!

[Imatges: iStockPhoto]